

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci maloletej **B. G.**, nar. X., štátnej občianky Slovenskej republiky, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov otca **A. G.**, bývajúceho S. G. 10/B, 97150 A., Š., štátny občan Slovenskej republiky, v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Jozefom Herbulákom, advokátom v Trenčíne, Brnianska 1K, a matky **E. L.**, bývajúcej v Š. 219, H., štátna občianka Slovenskej republiky, v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Antonom Širgelom, advokátom vo Filákovke, Malocintorínska 30, **o návrhu otca na nariadenie návratu maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1 P 201/2011, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. apríla 2013 sp. zn. 11 CoP 37/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Otcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením zo 17. decembra 2012 č. k. 1P 201/2011-363 nariadil návrat maloletej B. G., nar. X. do krajiny jej obvyklého pobytu do Švédska, nariadil matke E. L., aby vrátila maloletú B. G. do Švédska, do 10 dní od doručenia uznesenia. Deklaroval, že v prípade ak matka maloleté dieťa v súlade s predchádzajúcim výrokom na územie Švédska nevráti, je otec A. G. oprávnený po uplynutí tejto lehoty maloletú B. G. prevziať za účelom ich vrátenia do miesta obvyklého pobytu maloletej na územie Švédska. Zaviazal otca maloletej matke a maloletej zabezpečiť leteckú prepravu do Švédska a po návrate maloletej do Švédska ubytovanie v prenajatom byte na adrese L... T. 44B v A., prispievať na výživu maloletej a matky sumou 1 000 SEK mesačne k rukám matky formou vyplatenia jednorazovej čiastky 12 000 SEK zloženej do notárskej úschovy, materskú školu

a zdravotnú starostlivosť pre maloletú, a to až do právoplatného rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností pred príslušnými justičnými orgánmi vo Švédsku a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v konaní bolo nesporné, že maloletá B. mala obvyklý pobyt vo Švédsku, že v danom prípade otec nadobudol opatrovnícke právo zo zákona, vykonával ho a matka nemohla preto bez jeho súhlasu rozhodnúť o mieste pobytu maloletého dieťaťa a že k neoprávnenému premiestneniu dieťaťa matkou skutočne došlo, keďže matka v čase odchodu s maloletým dieťaťom na Slovensko odišla v neprítomnosti otca a bez jeho súhlasu. Keďže boli splnené všetky predpoklady vyplývajúce z Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, prijatého v Haagu 25. 10. 1980 (ďalej len Dohovor) a Nariadenia Rady /ES/ č. 2201/2003 z 27. 11. 2003 (ďalej len Nariadenie) a súd mal preukázané primerané opatrenia zo strany otca na zabezpečenie ochrany maloletej B., návrhu otca v celom rozsahu vyhovel.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. apríla 2013 sp. zn. 11 CoP 37/2013 na odvolanie matky uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol o trovách konania. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie. Za správny, vykonanému dokazovaniu zodpovedajúci považoval záver okresného súdu, že krajinou obvyklého pobytu maloletej B. je Švédsko a že došlo k jej neoprávnenému premiestneniu matkou zo Švédska na územie Slovenskej republiky. Ani podľa odvolacieho súdu matka v konaní nepreukázala, že by návrat vystavil maloletú B. fyzickej alebo duševnej ujme alebo by ju inak priviedol do neznesiteľnej situácie. Podrobne sa vyjadril aj k jednotlivým námietkam matky uvedeným v jej odvolaní, ktoré považoval za nedôvodné. Rozhodnutie súdu prvého stupňa preto ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala včas dovolanie matka. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Vytýkala odvolaciemu súdu, že postupoval nesprávne, keď napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa preskúmal podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., hoci uvedené konanie možno začať len na návrh. Odvolací súd sa preto mal vyporiadať „s celým rozsahom odvolania“, čo neurobil. Uviedla, že odvolací súd prejednal jej odvolanie bez nariadenia pojednávania, čím jej znemožnil vyjadriť sa k danej veci aj pred odvolacím súdom a že v konaní pred súdom prvého stupňa jej nebolo viackrát udelené slovo, z ktorého dôvodu nemohla navrhovať patričné dôkazy a riadne sa obhajovať. Týmto nesprávnym postupom zo strany konajúcich súdov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom

v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. V dôsledku uvedených pochybení konajúce súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci a následne vec nesprávne právne posúdili. Namietala predovšetkým to, že konajúce súdy aplikovali Dohovor a Nariadenie len „mechanicky“, bez prihliadnutia na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý a že nesprávne vyložili čl. 13 Dohovoru. Za inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, považovala aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, keď odvolací súd sa nevyporiadal v dôvodoch rozhodnutia s viacerými časťami ňou podaného odvolania.

Otec maloletého dieťaťa vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že matka nedôvodne namieta procesné pochybenia odvolacieho súdu, resp. súdu prvého stupňa, v dôsledku ktorých jej mala byť odňatá možnosť pred súdom konať. Nesúhlasil ani s tvrdením matky, že uznesenie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. V tomto smere poukázal na konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorej nevyplýva povinnosť v súdnom rozhodnutí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci vplyv na meritum veci. Keďže ide o dovolanie proti potvrdzujúcemu uzneseniu a konanie pred odvolacím súdom netrpí vadou v zmysle § 237 O.s.p., navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

Kolízny opatrovník sa k dovolaniu matky nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu

rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade nejde o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolanie preto podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených pod písmenami a/ až g/ ustanovenia § 237 O.s.p., pričom s prihliadnutím na obsah dovolania sa osobitne zamerl na otázku opodstatnenosti tvrdení matky, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred ním (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Nezistil existenciu podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení a teda ani podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

K tvrdeniu matky, že odvolací súd postupoval nesprávne, keď napadnuté uznesenie preskúmal podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., dovolací súd uvádza, že aj v prípade, ak by sa konanie o návrat maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu považovalo za konanie, ktoré sa začína iba na návrh, išlo by o pochybenie nie v neprospech matky, ale práve naopak. Podľa tohto zákonného ustanovenia odvolací súd totiž nie je viazaný rozsahom odvolania, čo znamená, že môže rozhodnúť inak, než sa uplatňuje v odvolacom návrhu a že opodstatnenosť odvolania skúma nielen z dôvodov v ňom uvedených, ale aj z dôvodov, ktoré účastník v odvolaní neuvádza. Musí teda preskúmať napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu, hoci to účastník v odvolaní nenavrhuje. Táto výhrada matky je preto nenáležitá.

K námietke dovolateľky, podľa ktorej odvolací súd postupoval nesprávne, keď nenariadil vo veci pojednávanie, čím jej znemožnil vyjadriť sa k veci aj v odvolacom konaní treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom

od 1. 1. 2013 odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ak nejde o niektorý z prípadov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia, teda ak nejde o prípad, kedy je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo ak ide o konania vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V posudzovanej veci odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa zistil úplne skutkový stav veci a že dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam. Nepovažoval preto za potrebné súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie zopakovať alebo dokazovanie doplniť, o čom rozhodnúť je v jeho plnej kompetencii. Nemal preto povinnosť na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie podľa odseku 1 písm. a/ citovaného zákonného ustanovenia. Keďže nešlo ani o prípady uvedené v § 214 ods. 1 písm. b/, c/ a d/ O.s.p., nemožno mu vyčítať, že jeho postup, keď prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania, bol v rozpore so zákonom. Odvolací súd týmto svojim postupom preto neodňal matke možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Tvrdenie matky, že nemala možnosť v konaní pred súdom prvého stupňa robiť prednesy a navrhovať dôkazy, dovolací súd považuje za účelové, nemajúce oporu v obsahu spisu. Zo zápisníc o pojednávaní je zrejmé, že matka a jej právna zástupkyňa mala dostatok možností vyjadriť sa k predmetu konania, čo aj využili (vid' zápisnice o pojednávaní z 9. 11. 2012, zo 7. 12. 2012). Napokon, matka v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa, takéto tvrdenia vôbec neuvádza.

Pokiaľ ide o odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní treba uviesť, že nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (porovnaj uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 a sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že sa plne stotožnil so skutkovými aj právnymi dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvého súdu. V odôvodnení rozhodnutia na doplnenie uvádza, čo je zmyslom a cieľom Dohovoru a Nariadenia a vychádzajúc z týchto úvah sa podrobne vyjadruje k podstatným záverom, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie. Tým zároveň dáva odpoveď na tie námietky matky uvedené v jej odvolaní, ktoré majú zásadný význam pre rozhodnutie o odvolaní. Odvolací súd sa v odôvodnení uznesenia

podrobne vyjadril aj k ďalším matkou vzneseným námietkam (k námietke o nedostatočnej výške mesačného príspevku, o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a k námietke o neúplnom zistení skutkového stavu veci). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok (v kontexte s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu) spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv matky.

K námietkam matky spochybňujúcim úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že tieto námietky bez ďalšieho nespôsobujú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Rovnako ani nesprávne právne posúdenie veci namietané matkou samo o sebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok matky odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolací súd nepriznal otcovi náhradu trov dovolacieho konania, pozostávajúcu z odmeny jeho právneho zástupcu, nakoľko ich nepovažoval, vzhľadom na neprípustnosť dovolania, za trovy potrebné na účelné bránenie práva (§ 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. mája 2014

JUDr. Daniela Švecová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková